

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Nové odhady administrativních daňových nákladů

komerčního sektoru v ČR

Ing. Dana Bína, Ph.D.

Provozně ekonomická
fakulta

Univerzita plná života

Cíl výzkumu

2

- Cílem výzkumu bylo charakterizovat změnu výše nepřímých administrativních nákladů komerčního sektoru vynakládaných na výběr daní v České republice od roku 2004.
- Dílčím cílem výzkumu bylo zjištění, které faktory významně ovlivňují výši těchto nepřímých administrativních nákladů.

Metodika

3

- Měření vyvolaných administrativních nákladů bylo založeno na dotazníkovém šetření u poplatníků (fyzických i právnických osob), sledované daně: DPH, DPPPO, DPFO, DPFO ze závislé činnosti a silniční daň.
- Dotazník měl strukturovaný charakter s pevnými, uzavřenými, otevřenými a škálovými otázkami - celkem 43 otázek.
- Distribuce dotazníků: Linked-in, elektronickým sdílením členům Obchodní komory a osobním dotazováním. Celkem bylo vybráno 253 dotazníků z toho 200 dotazníků kompletních (100 právnických a 100 fyzických osob).

Metodika

4

- Měření nepřímých administrativních nákladů:
 - z údajů od respondentů byla vypočtena průměrná hodnota vyvolaných nákladů, pro jednotlivé skupiny obchodních společností a fyzických osob,
 - získaná hodnota byla vynásobena počtem subjektů (či počtem daňových přiznání), pro každou skupinu obchodních společností a fyzických osob,
 - získaná hodnota vyvolaných nákladů pro každou skupinu obchodních společností a fyzických osob, byla sečtena a vydělena inkasem příslušné daně (Pudil, 2004, s. 79).

Metodika

5

Faktory ovlivňující výši nepřímých administrativních nákladů

První model pracoval s daty, která byla získána v dotazníkovém šetření od 100 právnických osob.

Druhý model pracoval s daty, která byla získána v dotazníkovém šetření od 100 fyzických osob.

Jako **vysvětlovaná proměnná** byla zvolena zjištěná relevantní hodnota nepřímých administrativních nákladů zvláště pro právnické a fyzické osoby.

Metodika

6

Tabulka 1 Faktory ovlivňující výši nepřímých administrativních nákladů právnických osob

<i>Název proměnných</i>	<i>Zkratka</i>	<i>Jednotky</i>
Relevantní hodnota nepřímých administrativních nákladů pro právnické osoby	Admin_nakl	%
Obrat/výnosy poplatníka	Obrat_pop	Kč
Počet daní	Poc_dan	Ks
Dotace zaměstnanců na správě daní	Sprav_dan	Hod
Dotace zaměstnanců na osvojení novelizace zákona, případně dodatečné vzdělání	Osvoj_dan	Hod
Hodnocení složitosti daňového systému na škále 1-10, 1 – složitý, 10 jednoduchý	Hodnoc_dan	Stupeň
Náklady outsourcingu	Outsourcing	Kč
Umělá proměnná	sro	Dummy

Zdroj: vlastní zpracování.

Metodika

7

Tabulka 2 Faktory ovlivňující výši nepřímých administrativních nákladů fyzických osob

<i>Název proměnných</i>	<i>Zkratka</i>	<i>Jednotky</i>
Relevantní hodnota nepřímých administrativních nákladů pro fyzické osoby	Admin_nakl	%
Výnosy/příjmy poplatníka	Vyn_pop	Kč
Počet daní	Poc_dan	Ks
Dotace zaměstnanců na správě daní	Sprav_dan	Hod
Dotace zaměstnanců na osvojení novelizace zákona, případně dodatečné vzdělání	Osvoj_dan	Hod
Hodnocení složitosti daňového systému na škále 1-10, 1 – složitý, 10 jednoduchý	Hodnoc_dan	Stupeň
Náklady outsourcingu	Outsourcing	Kč

Zdroj: vlastní zpracování.

Metodika

Definice hypotéz

8

Nulová hypotéza pro statistickou významnost mezi vyvolanými náklady a vysvětlující proměnnou:

- H_0 : neexistuje statistická významnost mezi vyvolanými náklady u právnických osob a vysvětlující proměnnou,
- H_0 : neexistuje statistická významnost mezi vyvolanými náklady u fyzických osob a vysvětlující proměnnou,
- H_1 : existuje statistická významnost mezi vyvolanými náklady u právnických osob a vysvětlující proměnnou,
- H_1 : existuje statistická významnost mezi vyvolanými náklady u fyzických osob a vysvětlující proměnnou.

Výsledky

9

Tabulka 3 Studie vyvolaných nákladů na odvod daně v letech 2003 a 2007

Daň	Pudil et. al. (2004)		Vítek, Pavel (2008)		Výsledky výzkumu	
	Vyvolané náklady v mld. Kč	Vyvolané náklady v %	Vyvolané náklady v mld. Kč	Vyvolané náklady v %	Vyvolané náklady v mld. Kč	Vyvolané náklady v %
DPH	10,00	6,10	10,60	4,50	34,14	3,59
DPPO	6,20	5,30	7,50	5,50	27,80	12,02
DPFO	4,30	29,40	6,70	34,40	2,25	16,09
DPFO ze závislé činnosti	1,20	1,20	3,80	3,00	12,47	8,34
Silniční daň	1,30	22,10	1,00	16,40	0,05	2,67
Celkem	23,00	5,80	29,60	5,66	76,39	5,68

Zdroj: Pudil (2004), Pavel, Vítek (2015), vlastní zpracování.

Interpretace výsledných parametrů

10

Právnícké osoby

- Když se zvýší obrat společnosti o 1 %, zvýší se nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 0,753946 %, ceteris paribus.
- Když se zvýší hodinová dotace zaměstnanců na správu daně o 1 hodinu, potom se sníží nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 0,0161802 %, ceteris paribus.
- Když se zvýší hodinová dotace zaměstnanců na osvojení novelizace zákona, případně dodatečné vzdělání o 1 hodinu, potom se sníží nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 0,121920 %, ceteris paribus.
- Když se zvýší náklady vynaložené na outsourcing o 1 000 Kč, potom se sníží nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 0,271529 %, ceteris paribus.
- Pokud je respondentem společnost s ručením omezeným, potom se zvýší nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 0,53220826 %, ceteris paribus.

Interpretace výsledných parametrů

11

Fyzické osoby

- Když se zvýší výnosy fyzických osob o 1 %, zvýší se nepřímé administrativní náklady na výběr daní o 0,540674 %, ceteris paribus.
- Když se zvýší počet daní o 1 %, tak se sníží nepřímě administrativní náklady na výběr daní o 1,19744 %, ceteris paribus.
- Když se zvýší hodinová dotace zaměstnanců na správu daně o 1 hodinu, potom se sníží nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 0,982036 %, ceteris paribus.
- Když se zvýší hodinová dotace zaměstnanců na osvojení novelizace zákona, případně dodatečné vzdělání o 1 hodinu, potom se sníží nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 1,37636 %, ceteris paribus.
- Když se zvýší náklady vynaložené na outsourcing o 1 000 Kč, potom se sníží nepřímé administrativní náklady na výběr daně o 0,0030639 %, ceteris paribus.

Tabulka 4 Výsledky měření vyvolaných nákladů v zahraničí

<i>Země</i>	<i>Daň</i>	<i>Metoda získání dat</i>	<i>Administrativní náklad</i>	<i>Rok</i>
Brazílie	Korporátní daň	dotazník	0,75 % z HDP	2002
Indie	Osobní a důchodová daň	dotazník	49-56 % z výnosu	2002
Indie	Korporátní daň		5,6-14,5 % z výnosu	2002
Slovinsko	DPH		0,1- 3,7 % z obrátu	2003
Slovinsko	Osobní důchodové daně		2,5 z výnosu	2003
Česká republika	Administrativní náklady	dotazník	5,8 % z obrátu	2004
Německo	Daň z příjmů	dotazník	3,1-4,7 % z výnosů	2007
Česká republika	Administrativní náklady	dotazník	5,66 % z obrátu	2007
Slovensko	Administrativní náklady	dotazník	9,21 % z výnosů	2011
Etiopie	Korporátní daň		4,5 % z inkasa	2013
Německo	Daň z příjmů		2,03 – 2,92 % z výnosů	2015

Zdroj: vlastní zpracování.

Závěr

13

- Cílem výzkumu bylo charakterizovat změnu výše nepřímých administrativních nákladů vynakládaných na výběr daní v České republice od roku 2004. Dílčím cílem výzkumu bylo zjištění, které faktory významně ovlivňují výši nepřímých administrativních nákladů v České republice.
- Na základě porovnání výsledků výzkumu s výsledky Pudila et. al. (2004) a Pavla, Vítka (2008) bylo zjištěno, že celková výše nepřímých administrativních nákladů u pozorovaných daní se v ČR pohybuje mezi 4–6 % z obratu obchodních společností a podnikajících osob.
- Výsledkem regresních modelů u právnických osob bylo zamítnutí nulové hypotézy o neexistenci vztahu mezi nepřímými administrativními náklady a obratem společnosti, hodinovou dotací zaměstnanců na správu daní, hodinovou dotací zaměstnanců na osvojení novelizace zákona, případně dodatečného vzdělání, outsourcingem a umělou proměnnou sro. Stanovené nulové hypotézy se nepodařilo zamítnout u proměnných hodnocení složitosti daňového systému a počet daní.
- Výsledkem regresních modelů u fyzických osob bylo zamítnutí nulové hypotézy o neexistenci vztahu mezi nepřímými administrativními náklady a příjmy, počtem daní, hodinovou dotací zaměstnanců na správu daní, hodinovou dotací zaměstnanců na osvojení novelizace zákona, případně dodatečného vzdělání a outsourcingem. Stanovené nulové hypotézy se nepodařilo zamítnout u proměnné hodnocení složitosti daňového systému.

Další směr výzkumu

14

- Rozšíření pozorování na 250 právnických a 250 fyzických osob,
- rozšíření sledovaných daní o sociální a zdravotní pojištění a daň z nemovitých věcí.

Reference

15

- PAVEL, Jan a Leoš VÍTEK, 2015. Compliance costs of the Czech tax system. *Politická Ekonomie* [online]. ISSN 23368225. Dostupné z: doi:10.18267/j.polek.1005
- PUDIL, Pavel. *Zdanění a efektivnost*. Ekonomie (Eurolex Bohemia). Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN 80-86861-07-4.
- THIELMANN, Isabel and Benjamin E. HILBIG, 2019. No gain without pain: The psychological costs of dishonesty. *Journal of Economic Psychology* [online]. **71**. ISSN 01674870. Available at: doi:10.1016/j.joep.2018.06.001
- THOMSEN, Mette Kjaergaard, Martin BAEKGAARD and Ulrich Thy JENSEN, 2020. The Psychological Costs of Citizen Coproduction. *Journal of Public Administration Research and Theory* [online]. **30**(4). ISSN 14779803. Available at: doi:10.1093/jopart/muaa001
- VÍTEK, L., PAVEL, J. *Analýza nákladů soukromého sektoru vyvolaných daňovým systémem*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze a Ministerstvo financí ČR, 2008.

Děkuji za pozornost.

Provozně ekonomická
fakulta